

V
M

IDES
INISTRIJA

LAUKU VIDE

Eiropas Savienības (ES) standartu, normu un kvotu ieviešana daudziem Latvijas lauksaimniekiem varētu likt izvēlēties – turpināt nodarboties ar lauksaimnieciskās produkcijas ražošanu un pārdošanu, kas neizbēgami prasīs papildus investīcijas noteikto prasību nodrošināšanai un diez vai būs pa spēkam mazajiem zemniekiem, vai arī, piemēram, nodarboties ar vidi saudzējošu lauksaimniecību un mazās uzņēmējdarbības formās laukos, kam Eiropas Savienībā ierādīta īpaša atbalsta prioritāte.

Bioloģiskā lauksaimniecība

Daudzās Latvijas lauku saimniecībās saimniekošana ir vairāk dzīvesveids, nekā intensīva preču ražošana. Viens no veidiem, kā to veiksmīgi turpināt, ir nodarboties ar bioloģisko lauksaimniecību, neradot kaitīgu ietekmi uz vidi un ražojot produkciju, kas ir tīrāka un veselīgāka, salīdzinot ar intensīvās lauksaimniecības ražojumiem.

Viens no ES lauksaimniecības attīstības mērķiem ir sasniegt līmeni, kad 10% no kopējās lauksaimniecībā izmantotās zemes tiek lietota bioloģiskajai lauksaimniecībai. Pašlaik Latvija tikai apmēram 1% no pārdošanā nonākošajam precēm ir sertificēta bioloģiskās lauksaimniecības produkcija. Savukārt bioloģiskās lauksaimniecības preču noietis pasaules attīstītajās valstīs katru gadu palielinās par 10–15%. ES tiek uzskatīta par īpaši perspektīvu tirgu šādas produkcijas noietam.

ES LIFE Environment finansu programma

Viena no ES LIFE Environment programmas atbalstamajām jomām ir tūrisms – vides pārvaldības sistēmu izstrāde un ieviešana, vides indikatori, ekonomisko instrumentu izveide, tūrisma vietu rehabilitācija un tūristu plusmas pārvaldība. Projektam jānodrošina līdzfinansējums 50 – 70% apmērā, projekta minimālais budžets ir 300 tūkst. eiro.

ES lauksaimniecības atbalsta programma SAPARD

Lauksaimniecības atbalsta programmas SAPARD svarīga prioritāte ir lauku ekonomikas dažādošana, veicinot alternatīvus ienākumu avotus.

Atbalstu no SAPARD iespējams saņemt:

- bioloģiskajai lauksaimniecībai,
- netradicionālajai lauksaimniecībai – arstniecības augu, līnu, sēņu audzēšanai, kazkopībai, aītkopībai, kaŗokzveru, fazānu, tītaru, paīpalu audzēšanai, bīŗkopībai u.c.,
- lauku tūrīsmam – lauku tūrīsmā pakalpojumu daŗadoŗānai un tūrīstu mīŗņū kvalitātes uzlaboŗānai,
- amatniecībai – tradicionālajai būvniecībai, metālpārŗādei, kokamatniecībai, apŗērbu un ādas apŗāŗādei, pārtīkas produktu apŗāŗādei, veselības un ŗermeņa kopŗānai, stīkla un keramīkas raŗoŗānai u.c.

Tāpat SAPARD atbalsta vīdi un lauku aīnavu saudŗejoŗu lauksaimniecības metoŗu izmantoŗānu, kas īetver arī plāvu apsaimniekoŗānu. Latvījā noteīkti piecī plāvu apŗabāli, kas īzceļas ar īpaŗu dabas daudzveīdību – Līepājas ezers, Padedze, Lubānas ezers un Aīvīekste, Kāndavas reģīons un Abava, Zīemēlgaūja, kur atbīlstoŗī plāujot un nogānot plāvas, būs īespejams saņemt SAPARD subīdīdijas.

Iespējamie ieguvumi:

- Lauku vīde un aīnava kļūŗ tīrāka, sakoptāka un pievīlcīgāka
- Paaugstīnāsies nodarbinātibā un īenākumu līmenīŗ laukos
- Cilveki neaīzplūds no laukīem uz pīlŗetām
- Samazīnāsies lauksaimniecības īetekme uz vīdi

Zaļais sertīfīkāts tūrīstu mīŗņēm

Lauku tūrīsmā asociācija “Lauku ceļotājs” ar LIFE Environment programmas un Latvījas Vīdes aīzsardzības fonda finansējumā 2001.-2004.gadā īsteno projektu par Zaļā sertīfīkāta kriterīju īzstrādī un īevīeŗānu Latvījas tūrīsmā mīŗņēm lauku terītorījas un mazpīlŗetas. Zaļais sertīfīkāts ī vīdes kvalitātes zīme nelielām tūrīsmā mīŗņēm, kura īetvaros tūrīsmā uzņēmejī novērtē savū darbību īetekmī uz vīdi, formulē vīdes aīzsardzības mēŗķus un īzstrādā pasākumus ŗo mēŗķu sasniegŗānai.

Zaļais sertīfīkāts uzņēmejīem ļauj rācionālāk īzmantot resursus un samazīnāt īetekmī uz vīdi, savukārt pašmāju un ārzemju garāntē noteīktus kvalitātes standartus un palīdz īzdarīt vīdei draudzīgu īzvēlī.

Papīldus īnformācija:

LR Vīdes mīnīstrīja
<http://www.vdm.gov.lv>

LR Zemkopības mīnīstrīja
<http://www.zm.gov.lv>

ES LIFE Environment programma
<http://europa.eu.int/comm/environment/life/life/environment.htm>

Asociācija “Lauku ceļotājs”
<http://eco/celotajs.lv>